

Uitbouw Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) met kernpartners van ELZ AMALO, gericht op VT-statuut van gezinnen - Rapportage 2021

Algemeen

Binnen de eerstelijnszone AMALO werd eind 2019 aanvraag gedaan voor het project Geïntegreerd Breed Onthaal. Deze aanvraag werd ingediend met de basispartners, zijnde de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten, de OCMW's en het CAW Halle Vilvoorde. Gezien de hoge kinderkansarmoedecijfers en de onderbouwing vanuit het wetenschappelijke onderzoek dat je best kan inzetten op de allerkleinste doelgroep, werd hier gekozen om de focus te leggen op gezinnen met jonge kinderen.

Gezien de expertise binnen gemeente Asse rond het thema kinderarmoedebestrijding en gezien het feit dat onze gemeente de grootste is binnen de eerstelijnszone werd besloten dat Asse de coördinerende rol kreeg binnen dit project.

In juni 2020 ontvingen we de goedkeuring van deze subsidie-aanvraag. We krijgen hiervoor gedurende 6 jaar middelen, van 25.000€ / jaar (2020-2025).

Gezien het GBO-project pas werd goedgekeurd in juni en gezien de impact van de corona-crisis op de dienstverlening van de drie basispartners zijn we pas officieel van start kunnen gaan in het najaar van 2020. In 2021 hebben we het project verder kunnen uitrollen. Dit stond in het teken van enerzijds: algemeen verdere netwerking en samenwerking opzetten, iedereen leren kennismaken met het GBO. Anderzijds wilden we het outreachende aspect vanaf nu veel sterker beginnen uitwerken en uittesten.

Beleidsdoelstelling 1: Binnen de gemeenten van ELZ AMALO versterken we ons netwerk. We willen verduidelijking van en beter overzicht over alle bestaande rechten en diensten. Zo wordt de toegankelijkheid voor zowel burgers als doorverwijzers verhoogd.

Toegankelijke hulp- en dienstverlening willen we op verschillende manieren bereiken. Enerzijds moeten we zorgen dat het netwerk en de dienstverlening duidelijk is. Zowel voor de burger zelf, maar ook voor hulpverleners. Een beter overzicht over de bestaande rechten en diensten is noodzakelijk. Dit zal de toegankelijkheid verhogen voor burgers en doorverwijzers.

Concrete acties die we hiervoor willen ondernemen is het uitwerken van tools voor informatie-uitwisseling tussen hulpverleners, aanbod beter bekend maken, doorverwijzingen beter structureren, ... Daarom zijn we in het voorjaar gestart met het ontwerpen van een 'voordelengids' (als werktitel), waarin we, naar voorbeeld van de Budgetgids van Sint-Niklaas en de voordelengids van Heusden-Zolder, echt willen trachten een overzicht te bieden van alle rechten en voordelen waar mensen in eerstelijnszone AMALO aanspraak op kunnen maken. Zoals afgesproken binnen de ELZ starten we hierbij met dit voor Asse te doen, en voor de doelgroep van kwetsbare gezinnen met een pasgeboren baby. Doel blijft om dit daarna stilaan verder uit te breiden.

Er worden proefversies ontwikkeld en ook nagekeken door zowel medewerkers vanuit de drie basispartners en door een aantal zwangere vrouwen. Zo proberen we van bij de start aan participatie van de doelgroep te doen.

De eerste versies werden zowel door de doelgroep als door de professionals als heel positief onthaald. In 2021 werd voornamelijk nog een digitale versie gemaakt, met als doel in 2022 hem helemaal op punt te krijgen en dan ook een aantal geprinte exemplaren in de hele eerstelijnszone (en dus ook aangevuld door de andere gemeenten) te kunnen verspreiden.

Naast het overzicht van rechten en diensten voor zowel professionals als burgers, willen we ook sterk inzetten op samenwerking en netwerking tussen de basispartners. Hiervoor werken we met een kerngroep van de basispartners heel sterk samen. We willen een aantal informatieve netwerkmomenten organiseren, waarbij we alle partners voldoende informeren over de armoedeproblematiek, mogelijkheden om hiermee om te gaan, hoe signalen opvangen en correct doorverwijzen, ...

Gezien de huidige omstandigheden, de volle coronacrisis en de werkdruk die dit met zich meebrengt voor alle medewerkers, vinden we het belangrijk dat de netwerkmomenten inhoudelijk echt relevant zijn voor

alle basispartners. We willen zeker niet dat basiswerkers het gevoel hebben dat we 'teveel van hun tijd hebben ingenomen'. In het voorjaar organiseren we een eerste online netwerkmoment. In het najaar volgt er een fysiek moment.

SAVE THE DATE
ONLINE NETWERKMOMENT 15/06
13.30 - 16.30 UUR

Inhoud
+ Uitleg GBO-project ELZ AMALO
+ De binnenkant van kansarmoede door Els en Annick van De Link
+ Elkaar leren kennen vanuit een aantal situaties

Schrijf je in voor 31 mei via gbo@elz-amalo.be

SAVE THE DATE
Netwerkmoment GBO AMALO

18 okt. | Hof ten Hemelrijk - Opwijk
13.30 tot 16.00 uur (welkom vanaf 13.00 uur)

Op de agenda:
Het statuut verhoogde tegemoetkoming (en alles wat daarbij komt kijken)
Mijn rol als hulpverlener: Hoe zorg ik voor mijn cliënt maar ook voor mezelf?

Graag inschrijven voor 12 oktober via gbo@elz-amalo.be

Bij de deelnemers horen we dat deze momenten niet alleen inhoudelijk interessant zijn, maar hen ook echt nauwer in contact brengen met de collega's uit andere organisaties. Het maakt het makkelijker om 'snel eens contact op te nemen' of 'de telefoon snel op te pakken' als je mensen kent.

Actieplan 1.1: uitbouw van de structuur van GBO AMALO.

Actie 1.1.1: Verder vorm geven van de kerngroep GBO en de klankbordgroep van alle partners.

Binnen het GBO-project van AMALO werken we voorlopig met een stuurgroep en een kerngroep. Tegen begin 2022 (als de uitrol naar de andere gemeenten start) wordt deze structuur herbekeken.

Kerngroep GBO

Binnen de kerngroep van het GBO wordt het project concreet uitgewerkt. Hier zitten volgende partners in: Kind & Gezin, CLB, Integratie, Sociale Dienst OCMW, Sociale dienst mutualiteiten, Huis van het Kind.

De kerngroep kwam in 2021 4 keer samen.

Stuurgroep GBO

De stuurgroep is de groep binnen het GBO waarin alle gemeenten vertegenwoordigd worden. Dit is per lokaal bestuur telkens een veldwerker en een beleidswerker. Hier koppelen we de stand van zaken van het project terug.

De stuurgroep kwam in 2021 2 keer samen.

Actie 1.1.2: Onderzoeken hoe hulpverleners informatie met betrekking tot de cliënten kunnen uitwisselen. Hiervoor een kader en de nodige tools ontwikkelen/ zoeken.

Actie 1.1.3: Onderzoeken welke rechtentool ondersteuning kan bieden aan de burgers en basiswerkers voor het uitputten van rechten.

Zoals beschreven onder de beleidsdoelstelling zijn we hiervoor volop de brochure/tool aan het uitwerken.

Actieplan 1.2: Een herkenbaar en toegankelijk onthaal creëren binnen het werkingsgebied van de eerstelijnszone AMALO

Actie 1.2.1 Onderzoeken en uitwerken van de meest geschikte manier om ons aanbod zowel naar burgers als naar alle andere diensten bekend te maken.

Actie 1.2.2 Op zoek gaan naar de meest geschikte fysieke onthaalpunten (min. één per gemeente) waar burgers met een veelheid van vragen terecht kunnen over verschillende levensdomeinen heen.

Actie 1.2.3 Bekendmaking van de onthaalpunten en aanbod binnen de gemeenten bij burgers en doorverwijzers.

Actie 1.2.4 Het aanbod in een fysiek onthaalpunt afstemmen op de noden en de mogelijkheden van de burger.

Actie 1.2.5 Het doorverwijzen naar andere diensten binnen ELZ AMALO structureren

In 2020 werd de kerngroep van het GBO samengesteld uit boven vermelde diensten en zij werden in eerste instantie ook diepgaand ingelicht over het project, belangrijkste doelen en uitgangspunten. Door het organiseren van de netwerkmomenten waarbij wel telkens ook tijd lieten voor casusbesprekingen en verder uitdiepen van elkaars werkingen, hebben we hier op ingezet. We hebben hierbij telkens ook aandacht gegeven aan het onderzoeken van valkuilen en hiaten bij de werkingen of doorverwijzingen en informatie doorgeven tussen diensten. Het kritisch kijken naar eigen en elkaars werking blijft belangrijk punt binnen ons GBO.

Beleidsdoelstelling 2: Het GBO gebruiken als hefboom om burgers beter te informeren, door te verwijzen en te ondersteunen bij het realiseren van hun grondrechten en onderbescherming tegen te gaan.

Actieplan 2.1 De doelgroep bereiken via een outreachende werking om hen (proactief) te informeren, ondersteunen en door te verwijzen voor de realisatie van hun rechten.

Actie 2.1.1 Bevragen van alle gezinnen rond uitputting VT-statuuut, zodat we onze kwetsbare doelgroep verbreden.

Actie 2.1.2 Gezinnen waarvan we reeds zeker weten dat ze kwetsbaar zijn actief, outreachend opsporen om deze beter en proactief te informeren.

Actie 2.1.3 Het kritisch bekijken en evalueren van de eigen werkingen

Actie 2.1.4 Doorverwijzen en schakelen tussen partners

Actie 2.1.5. Het nemen of onderzoeken van meer structurele maatregelen om onderbescherming tegen te gaan

Om op outreachende en proactieve wijze onderbescherming tegengaan realistisch en haalbaar te houden, werd er binnen het GBO besloten om te starten met de focus op een beperkte doelgroep, namelijk de jongste kinderen. Met dit in het achterhoofd werd dus ook de kerngroep samengesteld. Binnen de kerngroep werd in eerste instantie gebrainstormd over mogelijke concrete projecten, rekening houdend met lokale kenmerken en de haalbaarheid ervan.

Tijdens de brainstorm toetsten we telkens ook voorstellen af aan de kernprincipes van het GBO.

Op basis van de brainstorm gingen we op zoek naar good practices. Projecten uit Genk & Heusden-Zolder werden voorgesteld op ons overleg. Op basis daarvan kwamen we tot een concreet voorstel voor het project in AMALO, dat we in 2021 verder werd uitgewerkt.

Het voorstel van het project bouwt verder op volgende bevindingen:

1. Vanuit het wetenschappelijke onderzoek wordt aangetoond dat het beter is de strijd tegen kinderarmoede zo vroeg mogelijk te starten. Enerzijds vanuit de ontwikkeling van het kind. De 'eerste 1000 dagen' (startende bij de verwekking tot de eerste levensjaren) zijn cruciaal in de ontwikkeling van een kind. In die periode ontwikkelen kinderen al hun vitale levensfuncties, leggen ze de basis voor een veilige hechting, en maken de hersenen continu verbindingen. Ook vanuit de maatschappelijke investering is het beter in te zetten op deze periode. Hoe vroeger je de investering doet, hoe groter het rendement. Van daaruit werd besloten binnen het GBO-

project, om (in de eerste plaats) in te zetten op de proactieve rechtenverkenning bij pasgeboren kinderen.

2. Partners kennen elkaar niet goed genoeg → hier willen we sterk op inzetten.
3. Rechten die mensen hebben zijn niet duidelijk. Zelfs hulpverleners vinden hier hun weg niet in. We hebben nood aan overzicht.

Concept

We willen een rechtenverkenning doen (mini-rechtenonderzoek) bij elk pasgeboren kindje in een kwetsbaar gezin in de regio.

Kind & Gezin doet huisbezoeken bij alle pasgeboren baby'tjes. Tijdens dit huisbezoek checken zij signalen van kansarmoede op 6 domeinen: maandinkomen ouders; opleiding ouders; stimulatie niveau kinderen; arbeidssituatie; huisvesting; gezondheid.

Wanneer een gezin zwakt scoort op 3 of meer criteria, worden zij 'kansarm' gescoord. Dit geeft ons ook de cijfers van de kansarmoede-index per gemeente (zie verder).

Wanneer dit het geval is, zal de verpleegkundige van Kind & Gezin de vraag stellen of er een collega kan langskomen om te kijken waar we verder kunnen ondersteunen.

Deze gezinsondersteuner gaat langs en doet dan een mini-rechtenonderzoek bij de gezinnen. Welke basisrechten zijn nog niet in orde gebracht? Waarbij kunnen we hun helpen? Naar welke diensten kunnen we doorverwijzen, ...?

Om dit goed te kunnen doen, zullen we een **reeks tools** uitwerken, die nuttig zijn voor alle diensten. Een soort overzicht van rechten en diensten (met focus op deze jongste doelgroep). Hierdoor spelen we in op onze bevinding dat de rechten momenteel niet duidelijk zijn. Naar deze tool werd eerder reeds verwezen.

In het project willen we ook de focus leggen op het in orde brengen van het **VT-statuut (verhoogde tegemoetkoming)** en de afgeleide rechten hierbij. Gezien er door het in orde brengen van dit statuut een soort 'sneeuwbaaleffect' ontstaat waardoor andere rechten automatisch ook in orde worden gebracht of waardoor men automatisch op een aantal andere zaken ook recht heeft, leggen we onze focus hierop. Andere zaken komen uiteraard ook uitgebreid aan bod.

In het voorjaar van 2021 werden de puntjes op de i gezet op vlak van voorbereiding qua documenten, doorverwijzingspapieren, ...

In het najaar van 2021 gingen de eerste huisbezoeken werkelijk door. Deze huisbezoeken volgen (in theorie) een standaard patroon: bij een eerste huisbezoek gaat de VISIT-outreacher langs met een kraampakket en voor een eerste intakegesprek. Bij een tweede gesprek worden de rechten overlopen en wordt bekeken wie welke zaken in orde zal brengen. Een derde (en in theorie laatste) gesprek gaat voornamelijk over het nakijken of alles 'gelukt' is en welke veranderingen er reeds zijn. In praktijk werd bij deze eerste huisbezoeken (zoals ook verwacht en voorspeld) duidelijk dat we hier zo flexibel mogelijk mee moeten omspringen.

Zoals van tevoren afgesproken zouden we in 2021 het project in Asse proefdraaien, en wordt het in 2022 uitgerold.

In het najaar van 2021 werden er huisbezoeken gedaan bij 2 gezinnen.

Gezien Kind & Gezin, CAW, Huis van het Kind, sociale dienst OCMW, Sociale dienst Ziekenhuis en de mutualiteiten basispartners zijn voor het welslagen van VISIT, wordt er met hen geregeld samengezeten.

In 2022 wordt het traject in Asse verdergezet en breiden we deze VISIT-groep uit naar de andere gemeente. Per lokaal bestuur wordt 1 persoon aangeduid die de ondersteuning van de gezinnen op zich neemt. Dit is handig naar kennis van het lokale netwerk of lokale voordelen.

We blijven kritisch reflecteren over het project en zullen dit ook blijvend evalueren en aanpassen.

Belangrijk te vermelden is dat het niet zo is dat elke gemeente het VISIT-project ziet als een afgeijnd project dat op zichzelf staat. Bedoeling is dat dit ingebed is in een structureler armoedebestrijdingsbeleid en dat bevindingen hieruit meegenomen worden naar andere projecten en ook in meerjarenplannen en actieplannen en doelstellingen die hierin opgenomen worden. Alsook in de doelstellingen van de Zorgraad op niveau van de eerstelijnszone AMALO.

Actieplan 2.2 Inzetten op een sterker verhaal tegen onderbescherming door de structurele inbedding van de participatie van de gebruiker, het opnemen van de signaalfunctie en het versterken van de expertise van de basiswerkers

Actie 2.2.1. Structurele inbedding van participatie van de gebruiker en de signaalfunctie (als input voor structurele maatregelen, bijsturing van informatie, doorverwijs- en ondersteuningsfunctie) om het project vorm te geven, te evalueren en bij te sturen

Actie 2.2.2 Kansen creëren om goede praktijken uit te wisselen en kennis en competenties van basiswerkers te versterken

Participatie willen we op verschillende manieren bereiken. Enerzijds zal er getracht worden focusgroepen met ouders vanuit het Huis van het Kind te doen. Zo hebben we bijvoorbeeld de bundel rond rechten en voordelen door een aantal van onze ouders laten screenen.

Daarnaast zijn we ook een samenwerking aangegaan met vzw De Link. Deze organisatie werkt met opgeleide ervaringsdeskundigen en vormingswerkers. Je kan hen een urenpakket geven, en dan wordt samen beslist waarvoor deze uren ingezet worden: de ervaringsdeskundige komt mee vorming geven, geeft kritische feedback op het project, ondersteunt de gezinsondersteuner bij de huisbezoeken,...

Het voordeel van vzw De Link is dat zij reeds expertise hebben met heel gelijkaardige projecten.

Financieel overzicht 2021

Het gedetailleerde financiële overzicht is uiteraard opgenomen in onze BBC/ meerjarenplanning. Maar hierbij geven we een algemeen overzicht van de besteding van de middelen in 2021. De bedragen zijn een indicatie/inschatting.

Wat?	Inkomsten	Kosten
Subsidie	25 000	
20% reserve overgedragen van 2020 naar 2021	+5000	
Personeelskosten		18 000
Samenwerking vzw De Link.		8600
Aankopen Kraampakketten VISIT		1400
Werkingskosten VISIT		300